

КАТЕДРА „СОЦИОЛОГИЯ” - СУ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ”
ИЗИСКВАНИЯ И ПРОЦЕДУРА ЗА УЧАСТИЕ В
КАНДИДАТ-ДОКТОРАНТСКИ КОНКУРС:
СОЦИОЛОГИЯ (Социология на социалните неравенства)

Необходими документи:

- **CV.** То трябва да включва академично образование, професионален опит, чуждоезикови познания, детайли за предишен изследователски опит и научни публикации, ако имате такива.

- **Мотивационно писмо за участие в конкретния докторантски конкурс.** С мотивационното писмо от около 2-3 стр. (няма фиксиран обем) се представяте пред комисията. Моля, опишете в него образователния си и професионален път; Вашите академични интереси и силни страни; Вашето намерение и цели при кандидатстването Ви за докторантура в избраната област.

По желание кандидатът може да предостави на разположение една своя писмена научна работа от максимум 45000 знака (25 стандартни страници): курсова работа, глава/част от дипломна работа или магистърска теза, научна публикация.

Конкурсна процедура:

- *Първа фаза (четири часа писмена разработка):* Разработка на изследователски проект в рамките на някое от предложените по-долу тематични полета. Те са представени с аотирано съдържание и максимално обширно, така че кандидатът да има възможност да обвърже проекта си само с онези елементи от съдържанието на избраното от него тематично поле, в които са изследователските му интереси.

Изследователски проект: насоки за разработка

Опишете предлаганата изследователска тема възможно най-прецизно. Проектът трябва да съдържа отговор на следните въпроси:

- Какъв е проблемът, който стои в основата на Вашия интерес към темата?
- Кои са основните Ви изследователски въпроси?
- Каква литература по темата познавате и какви са нейните ограничения?
- Какви са главните хипотези на работата?
- Каква методология смятате да приложите (аргументирайте избора си)? Обяснете как възнамерявате да проведете вашето изследване; от какъв тип информация (емпиричен материал) ще имате нужда; как възнамерявате да я съберете и анализирате?
- Какви изследователски резултати целите да постигнете и какъв мислите, че ще бъде научния принос на дисертацията?

- *Втора фаза (устно представяне):* Събеседване по представения проект и останалите писмени документи.

Забележки:

- До участие в събеседването се допускат само кандидати, получили на първа фаза оценка, не по-ниска от „много добър” (4.50).
- Успешно издържали конкурса са кандидатите, получили средно аритметична оценка

от писмения и устния изпит най-малко „много добър” (5.00) за докторанти по държавна поръчка и „много добър” (4.50) за докторанти срещу заплащане.

- Оценките от конкурсните изпити се оформят с точност до 0,25.
- При зачисляване в докторантура, окончателната тема на дисертацията се определя след обсъждане с научния ръководител и се приема на катедрено заседание.

Тематична програма на конкурса за докторантура по Социология (Социология на социалните неравенства)

ТЕМАТИЧНИ ПОЛЕТА:

Кандидатът предварително и свободно избира тематичното поле, в което разработва изследователски проект, както и елементите от съдържанието на полето, съответстващи на проекта му.

Посочената литература не е задължителна, а насочваща. От кандидатите се очаква сами да потърсят литература в съответствие с избрания за разработване проект.

Теми:

- **Историческо измерение на неравенството.** Генезис на социалното неравенство. Исторически предпоставки за появата на социално неравенство: природно и социално неравенство. Възможно ли е преодоляването на социалните неравенства?
- **Обективно и субективно измерение на социалното неравенство.** Власт и неравенство. Обществено валидни критерии за структуриране на социалното неравенство. Кой и как определя валидните за дадено общество ресурси? Легитимиране на неравенството: възприятийни предпоставки. Разлика между теории за стратификацията и теории за социалното неравенство.
- **Символно измерение на социалното неравенство.** Скрити механизми за възпроизводството на социалните неравенства. Вкус, стил на живота, дистинкция. Относителна автономност на символното измерение: символно производство на социални неравенства. Афективното (въз)производство на социалните неравенства: завист, срам, гняв.

- **Социоаналитичният обрат в изследването на социалните неравенства.** Изследвания на социалното страдание. Политическо конструиране на социалното страдание. Социологическо проблематизиране на страданието. Теоретични и методически инструменти: позиционно обусловеното страдание, разбиращото интервю.
- **Космополитният обрат в теоретизирането на социалните неравенства.** Преосмисляне на теоретичната и методологическата рамка на социологическо тематизиране и изследване на социалните неравенства в условията на процесите на глобализация. Отвъд „методологическия национализъм” и възможните му алтернативи.

Литература

Бауман, З: *Глобализацията. Последниците за човека*, 1999. Изд. Лик, София.

Бек, У.: *Световното рисково общество*, 2001, Изд. Обсидиан, София.

Бек, У.: *Що е глобализация?*, 2002, ИК Критика и хуманизъм, София.

Бек, У. 2003: *Откриване на истинската политика*, Планета 3, София.

Бек, У. 2012: *Германска Европа. Новите властови пейзажи под знака на кризата.*

ИК Критика и хуманизъм, София

Бек, У. 2013: *Рисковото общество. По пътя към една друга модерност.* ИК

Критика и хуманизъм, София

Бек, У. 2013: Кризата на Европа, в: *Социологически проблеми*, 3-4: 236-248.

Бурдийо, П. 1997: Социално пространство и символно пространство, в: Бурдийо, П.

Практическият разум, София: 19-36

- Бурдийо, П.** 1997: Новият капитал, в: Бурдийо, П. *Практическият разум*, София: 37-52
- Бурдийо, П.** 1997: Икономика на символните блага, в: Бурдийо, П. *Практическият разум*, София.
- Бурдийо, П.** 2001: Въведение към ‘Дистинкцията’, в: Стефанов, И./А. Янева (съст) 2001: Социологически модели на изкуството, София: 211-219.
- Бурдийо, П.** 2010: Оттеглянето на държавата, В: Годишник на Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, Философски факултет, книга Социология, Т. 102/2010; <http://hdl.handle.net/10506/323>
- Бурдийо, П.** 2010: Да се разбира, В: Годишник на Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, Философски факултет, книга Социология, Т. 102/2010; <http://hdl.handle.net/10506/323>
- Бурдийо, П., П. Шампань** 1997: Отвътре изключените, в: *Социологически проблеми*, 3-4: 22-27.
- Вакан, Л.** 2004: Затворите на нищетата. Изд. Лик, София.
- Дарендорф, Р.** 1993: Съвременният социален конфликт, София.
- Зимел, Г.** 2002: *Бедният*, в: Зимел, Г. Социология. Изследвания върху формите на обобществяване, Велико Търново 223-246.
- Зимел, Г.** 2014: Роза. Една социална хипотеза, в: Зимел, Г. *Фрагментарният характер на живота*. ИК Критика и хуманизъм, София.
- Кабакчиева, П.** 2010: Пространствена мобилност и социални неравенства, в: Годишник на Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, Философски факултет, книга Социология, Т. 102/2010; <http://hdl.handle.net/10506/323>
- Келер, К.** 2010: Качествени изследвания на социалните структури и относителната лишеност. От Чикагската школа до Пиер Бурдийо, в: Годишник на Софийския

университет “Св. Кл. Охридски”, Философски факултет, книга Социология, Т. 102/2010; <http://hdl.handle.net/10506/323>

Маркс, К. Осемнайсти брюмер на Луи Бонапарт, в: Маркс, Енгелс: Избрани съчинения в 10 тома, София, том 3: 145-241.

Маркс, К., Фр. Енгелс 1999: Манифест на комунистическата партия, София.

Маринова, Св. 1997: Символният капитал на „културата” и аналитиният капитал на „култура”, в: *Социологически проблеми*, 3-4: 28-35.

Маринова, Св. 2010: Фрагменти на една “събитийна” социология на социалното неравенство: бележки върху Зимел, В: *Критически изследвания на новите социални неравенства, тематичен брой на Годишник на СУ “Св. Кл. Охридски”*; Философски факултет; Книга Социология, том 102. <http://hdl.handle.net/10506/323>;

Маринова, Св. 2014: Сцени на космополитизация. Следите на Чикагската школа в теорията за космополитизацията на Улрих Бек, в: *По стъпките на Другия. Сборник в чест на Майя Грекова*, Просвета, София.

Маринова, Св. 2014: Теория и практика на космополитната социология: „поканата за социология” на Улрих Бек, в: *Социологически проблеми*, 3-4: 316-366.

Маринова, Св. Л. Пожарлиев, Л. Вайсова 2010: Социални неравенства в трансформиращото се пространство на един постсоциалистически софийски квартал (случаят Драгалевци). В: *Социологически проблеми*, бр. 1-2, с. 231-256.

Пенкова, Ст. 2013: *Неравенство, дискурс, наследяване*, Изд. Контекст, Пловдив.

Пожарлиев, Л. 2010: Проекции на социалното пространство в практиките на обживяване на физическото пространство, В: *Критически изследвания на новите социални неравенства, тематичен брой на Годишник на СУ “Св. Кл. Охридски”*; Философски факултет; Книга Социология, том 102. <http://hdl.handle.net/10506/323>;

Фогел, Б. 2010: Несигурният икономически статус – ново социално положение?, в: Годишник на Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, Философски факултет,

книга Социология, Т. 102/2010; <http://hdl.handle.net/10506/323>

Шултайз, Фр., Н, Немирес 2010: *Нищетата на света* на Пиер Бурдийо – изследване и прототип на една диагноза на обществото „от долу”. В: В: Годишник на Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, Философски факултет, книга Социология, Т. 102/2010; <http://hdl.handle.net/10506/323>

Шютц, А. 1999: Равенството и смисловата структура на социалния свят, в: Шютц, А. *Чужденецът*, Изд. Лик, София: 143-188.

Якимова, М. 2010: Съвременният град и фрагментирането на социалния ред, В: *Критически изследвания на новите социални неравенства, тематичен брой на Годишник на СУ “Св. Кл. Охридски”*; Философски факултет; Книга Социология, том 102. <http://hdl.handle.net/10506/323>;

Век, U. 1986: Jenseits von Stand und Klasse? Soziale Ungleichheiten, gesellschaftliche Individualisierungsprozesse und die Entstehung neuer sozialer Formationen und Identitaeten, in: R. Kreckel (Hg.) 1983: Soziale Ungleichheiten. Sonderband 2 der Sozialen Welt, Goettingen; 25-73 (**непубликуван превод**).

Bourdieu, P. 1983: Oekonomisches Kapital - Kulturelles Kapital - Soziales Kapital, in: Kreckel R. (Hg.) 1983: Soziale Ungleichheiten. Sonderheft 2 der Zeitschrift 'Soziale Welt', Goettingen: 183-198. (**непубликуван превод**).

Bourdieu, P. 1982: Die feinen Unterschiede. Frankfurt am M.

Bourdieu, P. et. al. 1997: Das Elend der Welt. Zeugnisse und Diagnosen alltaeglichen Leidens, Konstanz. („Ефекти на мястото”, **непубликуван превод**).

Dahrendorf, Ralf 1974: Ueber den Ursprung der Ungleichheit unter den Menschen, in: Dahrendorf, R. (Hg.) 1974: Pfade aus Utopia, Muenchen 352-379 (**непубликуван превод**).

Davis, Kinsley and W. Moor 1973: Einige Prinzipien der sozialen Schichtung, in: Hartmann, H. (Hg.): Moderne amerikanische Soziologie. Neuere Beitrage zur soziologischen Theorie, 2. Aufl. Stuthart: 396-410.

Elias, Norbert/John Scotson 1992: Etablierte und Aussenseiter, Frankfurt a. M. Suhrkamp („Към теорията на отношенията между утвърдени и аутсайтери”,

непубликуван превод)

Geiger, Th. 1962: Theorie der sozialen Schichtung, in: ders.: Arbeiten zur Soziologie, Hg. Von Paul Trappe, Neuwied/Berlin: 186-205.

Geiger, Th. 1987: Die soziale Schichtung des deutschen Volkes. Soziographischer Versuch auf statistischer Grundlage. (Nachdruck der 1. Auflage 1932) Stuttgart. **(увод, непубликуван превод)**

Marx, K. 1980: Die Klassen, in: Das Kapital, Band III, Berlin: 892-893.

Schelsky, Helmut 1953: Die Bedeutung des Schichtungsbegriffs fuer die Analyse der gegenwaertigen deutschen Gesellschaft, in: ders. 1965: Auf der Suche nach Wirklichkeit. Gesammelte Aufsaezte, Duesseldorf/Koeln 331-336 **(непубликуван превод)**

Schelsky, Helmut 1956/1961: Gesellschaftlicher Wandel, in: ders. 1965: Auf der Suche nach Wirklichkeit. Gesammelte Aufsaezte, Duesseldorf/Koeln 337-351 **(непубликуван превод)**

Schelsky, Helmut 1961: Die Bedeutung des Klassensbegriffs fuer die Analyse unserer Gesellschaft, in: ders. 1965: Auf der Suche nach Wirklichkeit. Gesammelte Aufsaezte, Duesseldorf/Koeln 352-388 **(непубликуван превод)**

Schultheis, Fr., Kr. Schulz 2005: *Gesellschaft mit begrenzter Haftung. Zumutungen und Leiden im deutschen Alltag*. Konstanz **(непубликуван превод)**.

Simmel, G. 1983: *Zur Psychologie der Mode. Soziologisches Studie*, in: Simmel, G. 1983: Schriften zur Soziologie, Frankfurt/M: Suhrkamp; 131-140. **(непубликуван превод)**

Simmel, G. 1983: *Zur Psychologie der Scham*, in: Simmel, G. 1983: Schriften zur Soziologie, Frankfurt/M: Suhrkamp; **(непубликуван превод)**

Weber, Max 1980: Machtverteilung innerhalb der Gemeinschaft: Klassen, Staende, Parteien, in: Weber, M. 1980: Wirtschaft und Gesellschaft. Tuebingen: Mohr; 531-541. **(непубликуван превод)**.